

RS AU § 237

Remiss. Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan

Ärendenummer: RS 2025/1455

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat förslag till yttrande och lämnar det till Klimat- och näringslivsdepartementet som sitt eget.

Sammanfattning

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att bistå regeringen genom att ta fram underlag till den sociala klimatplan som regeringen ska lämna till EU-kommissionen i enlighet med EU-förordning om inrättandet av den sociala klimatfonden.

Den svenska planen omfattar sammanlagt 5,8 miljarder kronor, varav 80 procent kommer från unionens sociala klimatfond. Den nya elbilspremien är ett initiativ för att mildra hushållens ökade kostnader till följd av EU:s nya utsläppshandelssystem (ETS 2) och för att underlätta övergången till elbilar, särskilt för låg- och medelinkomsttagare på landsbygden.

Inom ramen för uppdraget ska Naturvårdsverket bland annat ta fram ett förslag på utformning av en riktad elbilspremie och etablera de system som behövs för att kunna ta emot ansökningar om stöd. I Region Gotlands förslag till remissvar betonas vikten av att uppdraget tar hänsyn till grupperna med allra lägst inkomst, gärna med de föreslagna åtgärderna. Utan dessa bedömer Region Gotland att premien riskerar att främst nå de hushåll som ändå har möjlighet att kunna investera i en elbil.

Bedömning

Region Gotland välkomnar synsättet att särskilt rikta stödet till hushåll i områden som är både ekonomiskt svaga och svaga i form av utbud av kollektivtrafik. Region Gotland dock samtidigt betona vikten av att modellen blir tillräckligt träffsäker för att faktiskt bidra till en omställning. Naturvårdsverkets premie på 54 000 kronor kan utgöra en viktig stimulans, men för att nå de allra mest ekonomiskt utsatta hushållen, där de med absolut lägst inkomst inte kan få lån för bilköp, är det särskilt viktigt att stödet utformas så att det verkligen når dessa hushåll.

För att förebygga att dessa hushåll helt hamnar utanför omställningen har Region Gotland två förslag. Det ena förslaget är ett klumpsumme-stöd som kan användas direkt vid köpet av en begagnad elbil, alternativt möjlighet till låneunderlättande åtgärder. En sådan åtgärd kan vara att premien utbetalas direkt till långivaren som säkerhet för en del av lånet (upp till 100 000 kr) eller

att hushållet får ett preliminärt beslut om beviljad premie som kan användas som garantihandling gentemot banken. Detta förslag gör premien till ett stöd även för dem med svagast ekonomi, och möjliggör för fler att byta från fossilbil till elbil. För att undvika spekulation och vidareförsäljning kan premien knytas till ett krav på att fordonet behålls i minst tre år.

Det andra förslaget är möjligheten att även inkludera laddare i stödet. Ett elbilsköp innebär i praktiken ofta behov av ladd-infrastruktur hemma. För låginkomsthushåll blir kostnaden för laddbox + installation (10 000–20 000 kr) ett avgörande hinder. Om premien kan användas för delfinansiering av laddare och installation ökar förutsättningarna även för de hushåll på Gotland som saknar publika ladd-möjligheter i närområdet.

Utan åtgärder som de ovan bedömer Region Gotland att premien trots allt riskerar att främst nå de hushåll som redan ändå är nära att kunna investera i en elbil.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Klimat- och näringslivsdepartementet inkom 2025-06-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-28